

Geperste gouden platen als vullings- materiaal. *)

Wat ik wenschte u heden avond te laten zien, M. H., is voor velen misschien niets nieuws, voor anderen misschien wel, en mijzelf heeft 't zooveel genoeg verschaft, dat ik niet kan nalaten, u uit te noodigen er ook eens de proef mede te nemen.

Wanneer men zeer carieuse molaren voor langdurig gebruik behouden wil, zijn groote cement- of amalgaamvullingen, ook zelfs gutta-perchavullingen zeer zeker van groot nut. Het laatste materiaal b. v. aan de buccaalzijde van molaren, wanneer de caviteit zich ver onder den cervicaalrand uitstrekt.

In dit laatste geval zijn cementvullingen 't minst waard, wijl juist aan den tandvleschrand de grootste zuurvorming plaats heeft. Gutta-percha vullingen hebben weinig resistentievermogen en groote amalgaamvullingen verkleuren den tand sterk en geleiden de temperatuursverschillen snel naar de pulpa. In dergelijke gevallen, wanneer ik nl. een molaar te vullen had, die aan masticiaal en buccaal-vlakte sterk carieus was, heb ik met goed succes een gouden plaatje genomen, dit geperst, zoodat het den vorm en de contouren van het ontbrekende gedeelte bezat, de binnenzijde met twee crampons of oogjes voorzien en 't geheel dan met gutta-percha of cement in de caviteit bevestigd of liever ingelegd.

Gutta-percha is misschien te prefereeren boven cement,

*) Voordracht gehouden in de vergadering der N.T.V. van den 16^{den} Febr. 1895.

daar het door vocht of zuren niet wordt aangetast, doch ook Harvard-cement is zeer geschikt. Nadat mij dit gelukt was, ben ik verder gegaan en heb in een geval, dat de kroon zoo goed als geheel verloren was gegaan, de wortelkanalen antiseptisch behandeld, de kroonrest vlak geslepen, in elk kanaal een platina pivot vast gecementeerd, een paar millimeter uitstekend, en een geheelen gouden kroon vervaardigd, die om den cervicaalrand heensloot en met cement werd vastgezet. De kauwvlakte van zulk een geheelen kroon heb ik in een ander geval van een porceleinen kroon gemaakt.

In Fig. I *) ziet men eene buccale caviteit met geringe carieuze uitbreiding aan de kauwvlakte, in Fig. II met uitgebreid voortgezet defect aan de kamvlakte, beide voorzien van een ingelegden gouden plaat. Fig. III stelt een porceleinen kroon met gouden band voor en Fig. IV een geheel gouden kroon.

Hoe maakt men nu zoo een gouden plaatje dat een defect aan een molaar moet herstellen?

De caviteit wordt geëxcaveerd en geprepareerd, voorloopig zonder ondersnijdingen, en randen der holte met een corundumsteentje glad geslepen en met eene massa, bestaande uit was en hars van molaar en caviteit uit de hand een' afdruk genomen.

Met een' warmen spatel drukt men op deze vulling, koelt met een waterstraal af en heft den was-afdruk uit de caviteit. Het stukje was wordt nu, nog aan den spatel, ingegipst, waardoor men een model van den molaar met de caviteit verkrijgt en daarop de vulling uit de hand geboetseerd en in den mond gepast. In Fig. 5 ziet men den molaar met de wasvulling in situ. Is de vorm goed dan zet men deze op hare plaats op het gipsmodel, bestrijkt het geheel met een weinig olie en giet den contra-vorm (Fig. 5a), die dient tot het persen van het gouden plaatje.

*) Zie plaat: fig. 1—6.

De gipsvorm 5a snijdt men rond, bindt er een reepje stevig papier omheen, dat ongeveer twee centimeter hoog is en bestrijkt de binnenzijde met olie. De gesmolten spence-metalmassa er in gegoten, levert de verlangde stamp. Het spencestampje wordt in een halve cuvette ingegipst, zoodat alleen de oppervlakte zichtbaar blijft. Na inolieën wordt de cuvette weder bijna gevuld met spence en de rest met gips en deksel gesloten,

In Fig. 1a en 2a ziet met de beide spence-matricen, die gediend hebben voor het persen van de gouden plaatjes resp.: voor Fig. 1 en 2.

Voor een geheel gouden kroon — Fig. 4 — heb ik naar een willekeurig model, de kap geperst en de ring zoo hoog gemaakt als de articulatie noodig maakte.

In Fig. 6 en 6a ziet men de modellen van een zinkstampje voor het stampen van het kapje. Zulk een zinkstampje heeft natuurlijk veel voor boven een spencestampje, daar het meermalen gebruikt kan worden. Bestaat de kauwvlakte uit een porseleinen kroon — Fig. 3 — dan heb ik de verbinding tusschen kroon en gouden of platina ring door tin tot stand gebracht. Anderen verbonden beide deelen door er lichtsmeltbare émaille of ook goudsoldeer in te smelten.

Tot dit doeleinde bestaan er in den handel vlakke molaren, aan de onderzijde van twee crampons voorzien. Deze houden beter in het tin vast dan het afgebeelde model, 't welk aan de onderzijde vier kleine gaatjes of verdiepingen bezit, en zijn dus daarboven te verkiezen. Al deze bewerkingen, door mij nagevolgd, zijn lang niet nieuw meer, ofschoon weinig in Nederland in toepassing gebracht.

Reeds in den „Dental Cosmos” van 1870 wordt melding gemaakt van door Dr. NAPIER gedemonstreerde „Inlays” van paarlmoer, caoutchouc en ivoor. In 1875 vermeldt GEORGE PERINE zijne inlagen van goudplaat en paarlmoer. Dr. GUÉRINI van Napels vertoonde verleden jaar op het

Tandheelkundig Congres te Rome, inlagen van wit koraal, die een artistiek voorkomen hadden en zeer duurzaam moeten zijn. Dr. LAND heeft de metalen plaatjes geëmailleerd, terwijl ESSIG, QUINBY en BING beschrijvingen van de wijze van vervaardiging gaven.

Zelf heb ik voor twee jaar in twee hypoplastische centrale incisivi „Inlays” gemaakt van stukjes dun afgeslepen porceleinen tanden, welke stukjes als dekseltjes met schuin afgeslepen randen, van uit de snijlijn in de caviteit geschoven en met dun aangemaakte Harvard-cement bevestigd werden. Zij voldeden en voldoen nog steeds aan alle eischen van nut en schoonheid.

N. J. J. GREETER.